

[Justitsministeren]

Fru Dorte Bennedsen var inde på flere spørgsmål, og nogle af dem vil jeg vente med, til vi tager hul på udvalgsarbejdet. De hører naturligt til i den sammenhæng, men der var to spørgsmål, som jeg godt vil knytte en kommentar til allerede nu, nemlig dels spørgsmålet om samfundstjenestens indplacering på sanktionsskalaen og dels spørgsmålet om samtykke.

Efter § 62 i lovforslaget kan retten, såfremt en almindelig betinget dom ikke findes tilstrækkelig, afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvis tiltalte findes egnet hertil. Man kan sige, at lovforslaget fastholder som forsøgsordning samfundstjenestens tilknytning til den betingede dom, og dom til samfundstjeneste vil derfor også finde sin plads på straffeskalaen mellem den betingede dom, eventuelt med tilsyn eller med andre særlige vilkår efter straffelovens bestemmelser, og den ubetingede frihedsstraf.

Samfundstjenestens område er derfor, som det foreslås i § 62, de tilfælde, hvor en almindelig betinget dom ikke findes tilstrækkelig. Som tilfældet er i dag, må det være domstolernes opgave at vurdere de enkelte tilfælde og træffe valget mellem betinget dom, dom til samfundstjeneste eller en ubetinget frihedsstraf.

Det andet spørgsmål om samtykke har også været behandlet, som fru Dorte Bennedsen var inde på, i Straffelovrådets arbejde. Man har jo i forbindelse med rådets undersøgelser også været inde på, om sanktionen samfundstjeneste er forenelig med internationale konventioner, der behandler arbejde som en menneskeret og sætter grænser for tvang til arbejde.

Den undersøgelse, man har foretaget, er mundet ud i en konklusion om, at internationale forpligtelser, og herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, ikke nødvendiggør et krav om samtykke til samfundstjeneste, sådan som ordningen foreslås gennemført i Danmark.

Som det også fremgår af betænkningen, delte Straffelovrådet sig jo i to, et flertal på fem og et mindretal på to, med hensyn til spørgsmålet, om et samtykkekrav burde lovfæstes. Justitsministeriet har, som det fremgår af lovforslaget, tiltrådt, at vi ikke ønskede et sådant krav lovfæstet.

I lovforslaget er det fastsat, at tiltalte skal anses for egnet til samfundstjeneste. Jeg har fundet, at det principielt ville være uheldigt, om fastsættelse af en bestemt sanktion skulle bero på et lovmæssigt krav om tiltaltes samtykke; det ville være et samtykkekrav, som ikke kendes i dansk ret i forbindelse med fastsættelse af vilkår i andre betingede domme eller ved fastsættelse af ubetingede sanktioner.

Det, der til gengæld ville være naturligt, ville være, at den tiltalte i forbindelse med den personundersøgelse, som kriminalforsorgen jo foretager, får lejlighed til at tilkendegive sin mening om en eventuel dom til samfundstjeneste, og at tiltaltes holdning indgår i den samlede vurdering, som personundersøgelsen er et udtryk for.

På den anden side er det næppe ønskeligt, at en negativ holdning til samfundstjeneste uafviseligt skulle føre til den konklusion, at den tiltalte er uegnet til samfundstjeneste. Ved at man indsætter egnethedskravet i selve lovteksten, fremhæves det jo, at vurderingen af tiltaltes egnethed til samfundstjeneste skal foretages af retten, og heri ligger også, at det ville være naturligt, at retten ved domsforhandlingen får klarlagt tiltaltes holdning til at udføre ulønnet samfundstjeneste. Det vil altså være med i den forbindelse, og det vil naturligvis være en afgørende forudsætning for dom til samfundstjeneste, at den tiltalte er indforstået hermed, fordi dommen ellers ikke kan gennemføres i praksis, som fru Dorte Bennedsen også var inde på.

Derfor må jeg sige, at det ikke efter min opfattelse kan tillægges særlig betydning, at samtykkekravet er angivet i den folketingsbeslutning, som giver tilslutning til forsøgsordningen. Det er jo netop hensigten med en forsøgsordning, som hr. Niels Helveg Petersen helt rigtigt pegede på i sit indlæg, at man bruger den til at få afklaret, om der er en række forudsætninger, som bør tilvejebringes i et lovforslag, eller om der er ting fra forsøgsordningen, om hvilke man siger: Dem føler vi ikke at vi vil bringe med ind i en permanent lovfastsættelse af en ordning.

Ud over det principielle synspunkt, hvorefter der i dansk ret, som jeg sagde, i almindelighed hverken i loven eller i praksis opstilles krav, der vedrører den tiltaltes holdning, kan det i høj grad også anføres, at spørgsmålet om